

CRÒNICA DE LES JORNADES D'ESTUDI SOBRE ELS COSTUMS DE LA BATLLIA DE MIRAVET¹

A la capital de la comarca de la Terra Alta, Gandesa, i a la seu del Consell Comarcal, van tenir lloc els dies 16, 17 i 18 de juny de 2000, les Jornades d'Estudi sobre els Costums de la Batllia de Miravet, actes en què es commemorà el 680 aniversari de la seva concessió pel castellà d'Amposta, titular jurisdiccional de la Batllia. L'atorgament tingué lloc precisament en aquella mateixa ciutat de Gandesa el 3 de juny de 1319 i fou confirmat en el Capítol General de l'Orde de l'Hospital a Arlés (Provença) el 16 de novembre de l'any 1320.

L'organització de les jornades fou conduïda pel Consell Comarcal de la Terra Alta, la Universitat Pompeu Fabra i la Universitat Internacional de Catalunya, sota el patrocini del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació de Tarragona.

Es va crear una comissió organitzadora composta per una presidència d'honor (la consellera de Justícia), una presidència (el president de la Diputació de Tarragona), una vicepresidència (el president del Consell Comarcal de la Terra Alta i rectors de les universitats Pompeu Fabra i Internacional de Catalunya), vocals (el coordinador dels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat de

1. Aquestes jornades van tenir lloc a Gandesa el juny de 2000.

Catalunya a Tortosa; els alcaldes de les viles d'Arnes, Batea, Benissanet, Bot, Caseres, Corbera d'Ebre, Fatarella, Gandesa, Ginestar, Horta de Sant Joan, Miravet, Pinell de Brai, Pobla de Massaluca, Prat de Comte, Rasquera, Vilalba dels Arcs i Torre de l'Espanyol; i els degans de les Facultats de Dret de la Universitat Pompeu Fabra i de Ciències Jurídiques i Polítiques de la Universitat Internacional de Catalunya).

També quedà constituït un comitè científic presidit pel Dr. Josep M. Font i Rius, catedràtic emèrit i degà honorari de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona; amb la direcció científica a càrrec dels professors d'història del dret i de les institucions Dr. Tomàs de Montagut i Estragués, de la Universitat Pompeu Fabra, i Dr. Josep Serrano Daura, de la Universitat Internacional de Catalunya. Foren vocals Joan Pallarès i Ferràs, i Josep Domènech i Domènech, consellers del Consell Comarcal de la Terra Alta, i Joaquim Vallès, secretari de la Facultat de Ciències Experimentals i Tecnològiques de la Universitat Internacional de Catalunya.

Com a prolegòmens a aquestes jornades, el 18 de desembre de 1999, a la sala de plens del Consell Comarcal de la Terra Alta fou presentat el llibre del Dr. Josep Serrano Daura, que sota la rúbrica *Els Costums de la Batllia de Miravet. Estudi introductori i edició*, mostra un estudi acurat sobre els precedents històrics, les edicions i els estudis fets d'aquells Costums, el text català i llatí i el document de confirmació en el capítol general de l'orde de 16 de novembre de 1320. Amb aquest llibre, el professor Serrano estableix i fixa el punt de partida per als temes de les ponències de les Jornades.

La commemoració començà el 16 de juny amb la conferència introductòria a càrrec del Dr. Josep M. Sans i Travé, director de l'Arxiu Nacional de Catalunya, sota el títol: «La Batllia de Miravet, entre l'Orde del Temple i els cavallers Hospitalers» i amb la qual va descriure la situació de canvi senyorívol a la Batllia per l'extinció del primers.

Seguí l'acte d'inauguració de les Jornades el president del Consell Comarcal de la Terra Alta i el degà de la Facultat de Ciències Jurídiques i Polítiques de la Universitat Internacional de Catalunya, com a delegat del rector de la Universitat Pompeu Fabra i la Univesitat Internacional de Catalunya. En aquesta cerimònia el Dr. Josep M. Font i Rius va llegir la conferència inaugural, que versà sobre «El dret propi de la Batllia de Miravet: la seva gènesi fins al codi de Costums de 1319».

Tot seguit s'inicià el torn de les diverses ponències previstes en el programa de les Jornades. En primer lloc intervingué la Dra. Ana M. Barrero García que va tractar sobre «La formació dels Costums de Miravet». La Dra. Barrero, investigadora del CSIC i professora de la Universitat Autònoma de Madrid, és una gran

conexedora del dret municipal de les viles meridionals i de ponent de Catalunya i així ho va deixar palès novament.

Els dies 17 i 18 es van llegir les ponències següents:

— «Els Costums de la Batllia de Miravet i les fonts del dret general de Catalunya», a càrrec del Dr. Tomàs de Montagut i Estragués, de la Universitat Pompeu Fabra.

— «Senyoria i municipi a la Batllia de Miravet (s. XII-XIV)», a càrrec del Dr. Josep Serrano Daura, de la Universitat Internacional de Catalunya.

— «El dret de família i el règim successori en els Costums de Miravet», a càrrec de la Dra. Encarnació Ricart i Martí, de la Universitat Rovira i Virgili.

— «El règim d'obligacions i els drets reals en el codi miravetà», que exposà el Dr. Pere del Pozo i Carrascosa, de la mateixa universitat.

— «El procediment judicial en els Costums de Miravet», que presentà el professor Víctor Ferro Pomà, de la Universitat Pompeu Fabra.

— «L'ordenament penal en els Costums de Miravet», a càrrec de la Dra. Maria Teresa Tatjer Prat, de la Universitat de Barcelona.

— «La regulació del comerç i l'activitat mercantil en el dret de Miravet», a càrrec del Sr. Vicenç Subirats i Mulet.

— «Ferran Valls i Taberner, editor dels Costums de Miravet i d'altres textos de dret municipal català», a càrrec del Dr. Manuel Peláez de Albendea, de la Universitat de Màlaga, qui va dissertar sobre l'activitat i la producció investigadora del doctor Ferran Valls i Taberner.

Després de la darrera ponència, la presidència de la mesa, donà pas a la presentació resumida de diverses comunicacions. I, després d'una breu pausa, es van clausurar solemnement les Jornades sota la presidència de la directora general de Textos Jurídics del Departament de Justícia, que va intervenir en nom de la consellera, del president del Consell Comarcal de la Terra Alta i l'alcalde de Gandesa, i dels professors d'història del dret i de les institucions Dr. Tomàs de Montagut i Estragués, de la Universitat Pompeu Fabra, i Dr. Josep Serrano Daura, de la Universitat Internacional de Catalunya.

Vicenç Subirats i Mulet
Historiador i jurista